EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 1. 2. 2017
COM(2017) 37 final

SPRÁVA KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

o vykonávaní smernice 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého

1. ÚVOD

Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého[1] (tzv. smernica o zachytávaní a ukladaní oxidu uhličitého – ďalej len „smernica CCS“) sa stanovuje právny rámec pre environmentálne bezpečné geologické ukladanie oxidu uhličitého (ďalej len „CO_2“). Cieľom smernice CCS je zaručiť, že nebude existovať žiadne významné riziko úniku CO_2, alebo že nedôjde k poškodeniu zdravia alebo životného prostredia a zároveň predchádzať nepriaznivým vplyvom na bezpečnosť prepravnej siete alebo úložísk.

Táto správa je druhou správou o vykonávaní smernice CCS za obdobie od mája 2013 do apríla 2016. Vzťahuje sa na pokrok dosiahnutý od prvej správy o vykonávaní.[2] Správa o revízii smernice o CCS bola prijatá v roku 2015.[3] Táto správa vychádza zo správ predložených členskými štátmi. Dvadsaťšesť členských štátov[4] predložilo správy včas, preto mohli byť zohľadnené v tejto správe.

2. VŠEOBECNÝ POKROK PRI TRANSPOZÍCII

Všetky členské štáty oznámili Komisii opatrenia na transpozíciu. Komisia zastáva názor, že právne predpisy šestnástich členských štátov sú plne v súlade so smernicou. S ostatnými štátmi sa naďalej komunikuje v snahe dosiahnuť, aby sa aj ich právne predpisy dostali plne do súladu s požiadavkami smernice.

3. KONKRÉTNE PROBLÉMY PRI VYKONÁVANÍ V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH

3.1. Výber úložísk

V porovnaní s predchádzajúcim vykazovaným obdobím si členské štáty vo všeobecnosti nestanovili žiadne nové oblasti, z ktorých sa môžu alebo naopak nemôžu vybrať úložiská. Poľsko určilo jedno úložisko. Päť nemeckých spolkových krajín pripravuje rozhodnutia alebo prijalo zákony obmedzujúce alebo zakazujúce podzemné ukladanie CO_2, a to aj na výskumné účely.

Členské štáty, ktoré plánujú povoliť ukladanie na svojom území, musia vykonať posúdenie dostupnej úložnej kapacity. Nové posúdenie dostupného úložiska sa vykonalo, prebieha alebo je plánované v Bulharsku, Nemecku, Grécku, Maďarsku, Taliansku, Holandsku, vo Švédsku a v Spojenom kráľovstve.

Podrobnejšie informácie sú uvedené v prílohe k tejto správe.

3.2. Žiadosti o povolenia na geologický prieskum a na ukladanie

Žiadosti o povolenia na geologický prieskum boli podané iba v Španielsku. V Spojenom kráľovstve sa žiadalo o vydanie povolenia na ukladanie v rámci jedného projektu: projektu

---

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006, Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114 – 135.

[2] COM(2014)99, Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní smernice 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého.

[3] COM(2015)576, Správa o preskúmaní smernice 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého, príloha k dokumentu Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade: správa o pokroku opatrení v oblasti klímy.

[4] Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Švédsko a Taliansko.

Peterhead CCS. Komisia zaujala stanovisko k návrhu povolenia na ukladanie v januári 2016[5]. Žiadosť o povolenie na ukladanie sa skúma v Taliansku a pre oblasť Q16 Maas sa má predložiť žiadosť ako súčasť projektu ROAD v Holandsku.

3.3. Realizovateľnosť dodatočného vybavenia na účely CCS v nových veľkokapacitných spaľovacích zariadeniach

Smernica CCS vyžaduje, aby pri žiadosti o povolenie prevádzkovatelia posúdili technickú a ekonomickú realizovateľnosť zachytávania, prepravy a ukladania uhlíka. Ak bude toto posúdenie kladné, na mieste inštalácie bude nutné vyčleniť priestor pre vybavenie potrebné na zachytávanie a stláčanie CO_2.

Posudzovanie prebehlo v Belgicku (jedno), Českej republike (jedno), Nemecku (päť), Rumunsku (šesť), Poľsku (desať), Slovinsku (jedno) a v Španielsku (päť). Posudzovaním sa zistilo, že CCS nie je ekonomicky realizovateľné. V niektorých zariadeniach sa zistili ďalšie problémy – v Belgicku a Estónsku neexistujú žiadne vhodné úložiská alebo otázka technickej nekompatibility s pružnou prevádzkou zariadenia.

Ale aj keby uvedené posúdenia neboli pozitívne, mnohé z povolených elektrární vyčleňujú pozemky pre zariadenie na odstraňovanie a stláčanie CO_2, pričom tieto elektrárne sú navrhnuté tak, aby bolo možné CCS pripojiť neskôr bez výrazných projektových zmien napr. v Českej republike, Estónsku, Nemecku a Poľsku.

Právne predpisy Spojeného kráľovstva idú nad rámec požiadaviek smernice a dovoľujú udeliť povolenie na elektrárne iba vtedy, ak dokážu, že budú počas životnosti elektrárne schopné spĺňať podmienky technickej a ekonomickej realizovateľnosti. Na základe usmernení vydaných príslušnými orgánmi boli schválené povolenia pre 14 elektrární[6]. Z posúdení ekonomickej realizovateľnosti vyplýva, že pri primeranej cene uhlíka je dodatočné vybavenie navrhovaných elektrární zariadením CCS ekonomicky realizovateľné.

3.4. Výskumné projekty súvisiace so smernicou CCS

Aj keby demonštrácia a komercializácia CCS počas vykazovaného obdobia nepostúpili ďalej, celý rad členských štátov, ako aj EÚ, naďalej podporuje alebo plánuje podporovať výskumné činnosti s cieľom zlepšiť technológie a vedomosti týkajúce sa podzemného ukladania CO_2 – Belgicko, Česká republika, Nemecko, Francúzsko, Maďarsko, Malta, Litva, Holandsko, Slovensko, Španielsko a Spojené kráľovstvo. Niektoré krajiny (napr. Estónsko, Holandsko, Slovensko, Poľsko) informovali o prebiehajúcom skúmaní alternatív geologického ukladania CO_2 použitím rôznych možností využitia CO_2. Ďalšie údaje sú uvedené v prílohe.

3.5. Siete na prepravu a ukladanie CO_2

Existujú dve aktívne regionálne siete CCS zamerané na rozvoj spoločných, cezhraničných riešení prepravy a geologického ukladania CO_2 – pracovná skupina pre severomorskú panvu zložená zo zástupcov Spojeného kráľovstva, Holandska, Nórska, Nemecka a Belgicka a sieť CCS v oblasti Baltského mora zložená zo zástupcov Estónska, Nemecka, Fínska, Nórska a Švédska. Tieto siete môžu uľahčiť transparentný a nediskriminačný prístup k sieťam na prepravu CO_2 a úložiskám CO_2 pre prevádzkovateľov v členských štátoch, v ktorých neexistuje možnosť podzemného uloženia. Belgicko, Holandsko, Spojené kráľovstvo a Francúzsko zároveň skúmajú možnosti zriadenia stredísk pre emisie CO_2 z priemyslu

[5] C(2016)152, Stanovisko Komisie k navrhovanému povoleniu trvalého ukladania oxidu uhličitého na vyradenej plošine na produkciu kondenzačných plynov Goldeneye v blokoch 14/28b, 14/29a, 14/29e, 20/3b, 20/4b a 20/4c na kontinentálnom šelfe Spojeného kráľovstva.

[6] https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/43609/Carbon_capture_readiness_-_guidance.pdf a www.gov.scot/resource/doc/917/0095764.doc

a energetiky v oblasti prístavov Amsterdam a Rotterdam, Grangemouth, Tees Valley a Fos-sur-Mer.

4. ZÁVERY

Ustanovenia smernice CCS sa v členských štátoch EÚ vo vykazovanom období uplatňovali konzistentne.

Niektoré členské štáty pokročili v posudzovaní svojich úložných kapacít, ale ak sa spustia projekty CCS, budú potrebné ďalšie a podrobnejšie posúdenia.

Napriek chýbajúcemu pozitívnemu posudku technickej a ekonomickej realizovateľnosti pre dodatočné vybavenie na účely CCS, novovybudované elektrárne vo všeobecnosti prekračujú zákonné požiadavky a vyčleňujú pozemky pre prípad, že by sa v budúcnosti podmienky zmenili.